

**Підходи до розробки системи плану управління річковими басейнами
малих річок в межах урботериторій (на прикладі річки Стрижень)**

Ю. Карпенко, Т. Івусь

*Чернігівський національний педагогічний університет
імені Т. Г. Шевченка, Чернігів, Україна*

На сучасному етапі більша частина басейнів малих річок майже повністю, охоплена сільськогосподарськими угіддями, що змінило природні екосистеми, більш складно побудовані та динамічно стійкі на спрощені і нестійкі, з втручанням антропогенного чинника.

Водний кодекс України передбачає басейновий принцип управління річковими системами на основі реалізації різнорівневих водоресурсних та водоохоронних програм, але даний принцип не впроваджений у практику,

В межах міських територій на процеси агровпливів (через систему дачних та присадибних ділянок) накладається техногенна та урбаністична діяльність, яка формує стійкий і тривалий вплив через призму зміни параметрів середовища, потрапляння забруднюючих речовин та зміни річкового басейну в цілому.

Загальною метою управління річковим басейном Стрижня є побудова використання, охорони та відтворення системи як еколого-соціально-економічної системи збалансованого водокористування, екологічно безпечного стану водних ресурсів для міста, для збереження і розвитку здорової водної екосистеми, що гарантує життєзабезпечення населення Чернігова рекреаційними, банеологічними та кліматоформуючими чинниками річки.

В основу створення даної моделі нами пропонується включити такі принципи та напрямки, які дозволять ефективно та збалансовано забезпечити управління річковим басейном, саме: функціонування річкової системи Стрижня не в межах адміністративних територій, а в межах басейну формування його поверхневих і підземних вод; річкова система Стрижня має виступати як складна водообмінна і водоресурсна система, з її основними характеристиками, включаючи багатогалузеву структуру водокористування, склад води, середовище, її екологічний стан; колективна система управління водними ресурсами басейну річкової системи Стрижня через "природоохоронну агенцію або групу", яка б об'єднувала зацікавлені сторони та учасників процесу водокористування.

Для збереження, відродження та екобезпечного функціонування річкової системи Стрижня в межах міста Чернігова слід поєднати комплекс заходів за такими пріоритетними напрямками, як: охорона поверхневих і підземних вод від забруднення; екологічно безпечне використання водних ресурсів та регулювання антропогенного впливу міської території; відродження і підтримання сприятливого гідрологічного стану річки; удосконалення системи управління охороною та використанням її водних ресурсів.